

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

พื้นที่ พฤษภาคม เฉลิมฉลอง*

* หมายเหตุ: รับจ่ายเงิน กองการเงิน กรมสรรพากรทหารบก

กับการก้าวผ่านประเทศที่ติดกับดักรายได้ปานกลาง และการเป็นรัฐที่ **ล้มเหลว**

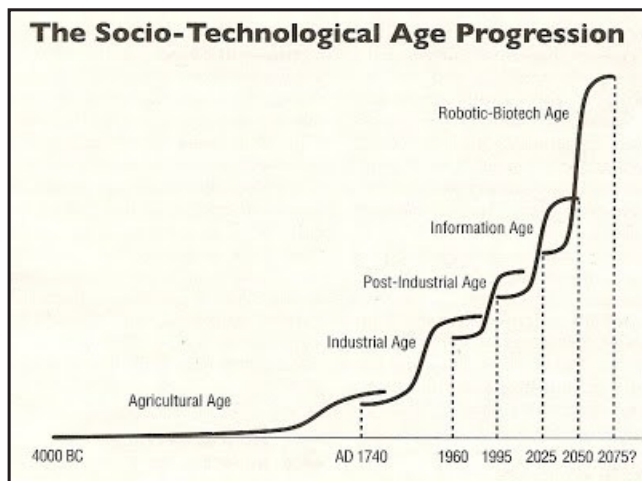

บทความนี้เขียนขึ้นจากความใคร่รู้ของผู้เขียนที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไข เพื่อให้ยุทธศาสตร์ชาติของประเทศไทยในห้วงระยะเวลา ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมาย (Ends) (มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน) ตามเจตจำนงของการจัดทำ โดยใช้มุมมองการวิเคราะห์ตามหลักการทางทหารควบคู่กับแนวคิดและวิธีการทางเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากความสัมพันธ์ที่หลีกเลี่ยงหรือแยกกันไม่ได้ระหว่างประเด็นเรื่องปากท้องกับความมั่นคงเพื่อนำพาประเทศไทยก้าวพ้นจากการเป็นประเทศที่ติดกับดักรายได้ปานกลางและก้าวสู่การเป็นประเทศรายได้สูงหรือประเทศที่พัฒนาแล้วได้ในอนาคต ตลอดจนแก้ไขปัญหาดังกล่าว (Multi - Social Problems) ที่เป็นอุปสรรค อาทิเช่น ความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกแยกของคนในสังคม ปัญหาความรู้สึกแปลกแยก (Alienations) ของผู้คนในสังคมทั้งด้านศาสนา ลัทธิ ความเชื่อ ตลอดจนเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ที่แตกต่างกัน เป็นต้น โดยพิจารณาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนบริบทที่เทียบเคียงกันได้ของประเทศอื่นในโลก ที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวในการพัฒนา เช่น ประเทศยากจนและรัฐล้มเหลวในทวีปแอฟริกา หรือความล้มเหลวในการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนของบางประเทศในทวีปอเมริกาใต้ เช่น ประเทศอาร์เจนตินา หรือประเทศเวเนซุเอลา เป็นต้น เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ซึ่งนโยบายหรือการดำเนินการใด ๆ ที่นำไปสู่ความล้มเหลวเฉกเช่นประเทศเหล่านั้น โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิเชิงประจักษ์ที่สืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร หรือบทความ ทั้งที่ตีพิมพ์เป็นเอกสาร หรือที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต โดยในการศึกษาที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างและใช้หลักการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานความรู้ของผู้เขียนเพื่อชี้ให้เห็นถึงการดำเนินนโยบายบางอย่างของประเทศที่ติดกับดักรายได้ปานกลางหรือการเป็นรัฐที่ล้มเหลวเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ในมุมมองของผู้เขียนเพื่อป้องกันไม่ให้ประเทศไทยต้องตกเป็นรัฐล้มเหลวและหลุดพ้นจากการเป็นประเทศที่ติดกับดักรายได้ปานกลางเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของคนในประเทศ และสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในโลกได้อย่างยั่งยืน

โครงสร้างการผลิตของประเทศไทย และการก้าวสู่เศรษฐกิจดิจิทัล (Thailand ๔.๐)

สภาพโครงสร้างการผลิตโดยทั่วไปของประเทศไทย นับตั้งแต่จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๐๔ - ๒๕๐๙) มีการวิวัฒน์หรือพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมจากการเป็นประเทศเกษตรกรรม (Thailand ๑.๐) คือ ผลิตสินค้าทางการเกษตรเป็นสินค้าหลักเพื่อการส่งออก เช่น ข้าว ยางพารา ฯลฯ สู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมเบา (Thailand ๒.๐) เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอที่ใช้แรงงานราคาถูกเป็นปัจจัยในการผลิต และการเป็นประเทศอุตสาหกรรมหนัก (Thailand ๓.๐) เช่น อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ อุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้า ฯลฯ ตามลำดับ และการเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตและการตลาดจาก Old S-Curve สู่ New S-Curve ที่เน้นการเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิตด้วยนวัตกรรมดิจิทัลและหุ่นยนต์หรือเทคโนโลยีชีวภาพ

ภาพที่ ๑ : S-Curves

แหล่งข้อมูล : <http://passionateaboutoss.com/oss-s-curves> (retrieved Nov.1st, 2018)

จากภาพที่ ๑ แสดงถึงเส้น S-Curves ซึ่งเป็นเส้นวัฏจักรอุตสาหกรรมและการผลิตของโลก ที่เริ่มจากการผลิตในภาคการเกษตร (First S-Curve) ที่เริ่มตั้งแต่ ๔,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล จวบจนปัจจุบันที่อยู่ในยุคข้อมูลข่าวสาร (Information Age S-Curve) หรือยุคคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เริ่มตั้งแต่ ค.ศ.๑๙๙๕ (พ.ศ.๒๕๓๘) และคาดว่าจะสิ้นสุดลงในปี ค.ศ.๒๐๕๐ หรือ พ.ศ.๒๕๙๓ ตามมาด้วยการเข้ามาแทนที่ของยุคเศรษฐกิจที่ใช้นวัตกรรมหุ่นยนต์และเทคโนโลยีชีวภาพ (Bio-Tech) ที่คาดว่าจะเริ่มในปี ค.ศ.๒๐๒๕ (พ.ศ.๒๕๖๘) ซึ่งการดำเนินไปของยุคคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเริ่มต้นของยุคนวัตกรรมหุ่นยนต์และเทคโนโลยีชีวภาพ เป็นสิ่งที่อยู่ในช่วงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ของประเทศไทย (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ดังนั้นการปรับปรุงโครงสร้างการผลิตและอุตสาหกรรมของประเทศไทยจากเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมหนักสู่การใช้วัตกรรมการดิจิทัล (Thailand ๔.๐) จึงเป็นสิ่งจำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประชาชนชาวไทยจำเป็นต้องมีความรู้ในศาสตร์ทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรม สิ่งประดิษฐ์และหุ่นยนต์ หรือเทคโนโลยีชีวภาพในระดับที่สามารถประยุกต์ใช้งานเพื่อการผลิตได้ เพื่อให้สามารถแข่งขันและตามทันประเทศอื่นในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่การแข่งขันเป็นไปอย่างเข้มข้นและรุนแรง ซึ่งเดิมในอดีตการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและหุ่นยนต์ อาจเพียงเป็นไปเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีเพื่อการประหยัดแรงงาน (Labor-Saving Technologies) หรือเทคโนโลยีเพื่อการประหยัดทุน (Capital-Saving Technologies) แต่ในอนาคตการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและหุ่นยนต์จะเป็นไปเพื่อการดำเนินชีวิต (Life Sciences) เช่น เทคโนโลยีทางการแพทย์ การเดินทางและขนส่ง การประกอบอาหาร และความสะอาดสบายในที่อยู่อาศัย การค้าและพาณิชย์กรรม หรือแม้แต่วินิจฉัยโรคที่จะเปลี่ยนจากสังคมการใช้เงินสดเพื่อการซื้อขายเป็นการใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือ “Cashless Society” เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต หรือนวัตกรรมเงินในโลกอินเทอร์เน็ต หรือ Cyber อย่าง “Crypto-Currencies” เช่น Bitcoin ฯลฯ ที่เริ่มเข้ามามีบทบาทในระบบการค้า การแลกเปลี่ยนของประเทศไทย และของโลกมากขึ้น เป็นต้น ดังนั้นเมื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น จึงจำเป็นที่ประเทศไทยต้องเรียนรู้การใช้วัตกรรมการเหล่านั้นเพื่อการผลิตและการดำเนินชีวิตเพื่อให้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

บทเรียนจากความล้มเหลวของแนวคิดแบบ “ประชานิยม” (Populism or Popularity)

๑. ความล้มเหลวในการพัฒนาของหลายประเทศในทวีปแอฟริกาและอเมริกาใต้ เช่น อาร์เจนตินา หรือเวเนซุเอลา ได้พิสูจน์หลักความจริงและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่แสดงให้เห็นว่า “การใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อกระตุ้นการบริโภคโดยตรง” ไม่สามารถสร้างการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนได้ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศอาร์เจนตินาซึ่งเผชิญวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในช่วงปี ค.ศ.๑๙๙๘ - ๒๐๐๒ ที่เกิดจากการใช้นโยบายเศรษฐกิจแบบประชานิยมที่มุ่งผลทางการเมืองสร้างค่านิยมชมชอบของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายบางส่วน (เช่น คนยากจน ฯลฯ) แต่ส่งผลเสียต่อประเทศชาติในภาพรวมและในระยะยาว ทำให้หนี้สินของประเทศโดยรวมสูงขึ้นทั้งนี้ สาธารณะหรือหนี้รัฐบาล และหนี้ภาคครัวเรือนของประชาชน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว และยากที่ประเทศจะหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางยกตัวอย่างเช่น ประเทศอาร์เจนตินาในช่วงปี ค.ศ.๑๙๙๘ - ๒๐๐๒ ซึ่งประสบกับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ จนประเทศอาร์เจนตินาจำเป็นต้องร้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund – IMF) และต้องขายกิจการของรัฐจำนวนมากเพื่อนำเงินมากอบกู้ประเทศ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหนทางเต็มไปด้วยด่านเก็บค่าผ่านทาง หรือ “Pay Tolls” ที่ประชาชนต้องจ่ายเพื่อการสัญจร หรือไม่ก็ถูกซื้อหรือครอบงำโดยต่างชาติ สร้างความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในระยะยาว และยากที่จะพัฒนาประเทศเพื่อก้าวผ่านประเทศที่ติดกับดักรายได้ปานกลางสู่ประเทศที่มีรายได้สูงได้ในอนาคต ซึ่งเป็นบทเรียนที่ประเทศไทยต้องศึกษาและวิเคราะห์ถึงความผิดพลาดของการดำเนินนโยบาย “ประชานิยม” ของรัฐบาลไทยในอดีตที่มุ่งสร้างกระแสนิยมเพื่อหวังผลทางการเมืองมากกว่าสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนทางเศรษฐกิจทั้งของประเทศและประชาชนโดยรวมโดยเฉพาะในระยะยาว

๒. การพัฒนาประเทศโดยยึดหลัก “ประชารัฐ” (Civil State) สหรัฐอเมริกาในช่วงปี ค.ศ.๑๙๖๑ - ๑๙๖๓ ที่อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา “John Fitzgerald Kennedy” ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกามีสุนทรพจน์หลายบทซึ่งกินใจที่กล่าวโดยผู้นำประเทศอภิมหาอำนาจของโลกผู้นี้ หนึ่งในนั้นคือสุนทรพจน์ที่กล่าวในพิธีรับตำแหน่งประธานาธิบดีฯ (Inaugural Speech) ที่กล่าวว่า “จงอย่าถามประเทศของท่านว่าจะให้อะไรแก่ท่าน แต่จงถามตัวท่านเองว่าจะให้อะไร

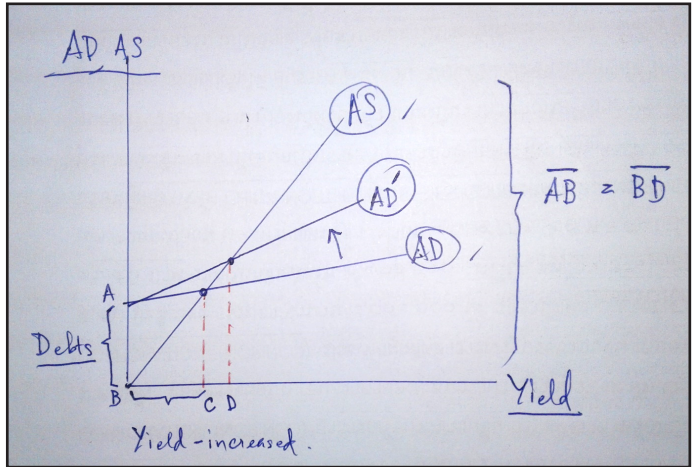

ภาพที่ ๒ ประธานาธิบดี John F. Kennedy กล่าวสุนทรพจน์ในพิธีรับตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ในวันที่ ๒๐ มกราคม ปี ค.ศ.๑๙๖๑

กับประเทศของท่าน” โดยหลักการประชารัฐ คือ การให้ประชาชนแต่ละคนตระหนักรู้ถึงบทบาทและความสำคัญของตนเองต่อการพัฒนาชาติทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยไม่ปล่อยให้เป็นที่ที่ของรัฐบาลหรือรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวในการหยิบยื่นความช่วยเหลือต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในรูป “เงินตรา” และไม่ใช่เงินตรา (สิ่งของ) ซึ่งไม่สร้างการพัฒนาทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ยั่งยืน ! ซึ่งอาจวิเคราะห์ในทางเศรษฐศาสตร์ได้ว่า “การเติบโตทางเศรษฐกิจ” (GDP Growth)

กำหนดจาก : $Y = C$ (Human Consumption and Capital Consumption) + I (Investment) + G (Government Expenditure) + NX [(Net Export or Exports (X) – Import (M))]

จากภาพที่ ๓ แสดงภาระทางการคลัง (Fiscal Burden) ที่ประชาชนและประเทศ (รัฐ) ต้องแบกรับจากการดำเนินนโยบายประชานิยม ด้วยการที่รัฐบาลมอบ “เงิน” หรือ “สิ่งของ” ให้กับประชาชนเพื่อการบริโภคโดยตรง (Direct Human Consumption) ซึ่งทำให้หนี้สินเพิ่มขึ้นเท่ากับ AB แต่รายได้ของประเทศเพิ่มขึ้นเพียง BC ด้วยสัดส่วนที่น้อยกว่า ทำให้รัฐต้องจัดเก็บภาษีหรือก่อหนี้เพิ่มขึ้นเพื่อนำมาชำระหนี้เดิม ทำให้เส้นการบริโภคที่แฝงอยู่ในเส้น AD ชยับขึ้นจาก AD เป็น AD prime ซึ่งมีความชัน หรือ MPC (Marginal Propensity to Consume) มากกว่าความชันของเส้น AD เดิม ซึ่งแสดงว่าประชาชนโดยรวมยากจนลง (ตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์) ! ซึ่งเป็นกรณีที่สามารถ

ภาพที่ ๓ แสดงภาระทางการคลังที่เพิ่มขึ้นของประชาชน (=CD) เนื่องจากการบริโภคทุนที่เพิ่มขึ้นจากการก่อหนี้ยืมสินของรัฐบาลเพื่อนำมาโปรยแจกปัจเจกบุคคล (ประชานิยม) และส่งผลให้ประชาชนยากจนลงในระยะยาว และประเทศชาติมีอาจหลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง

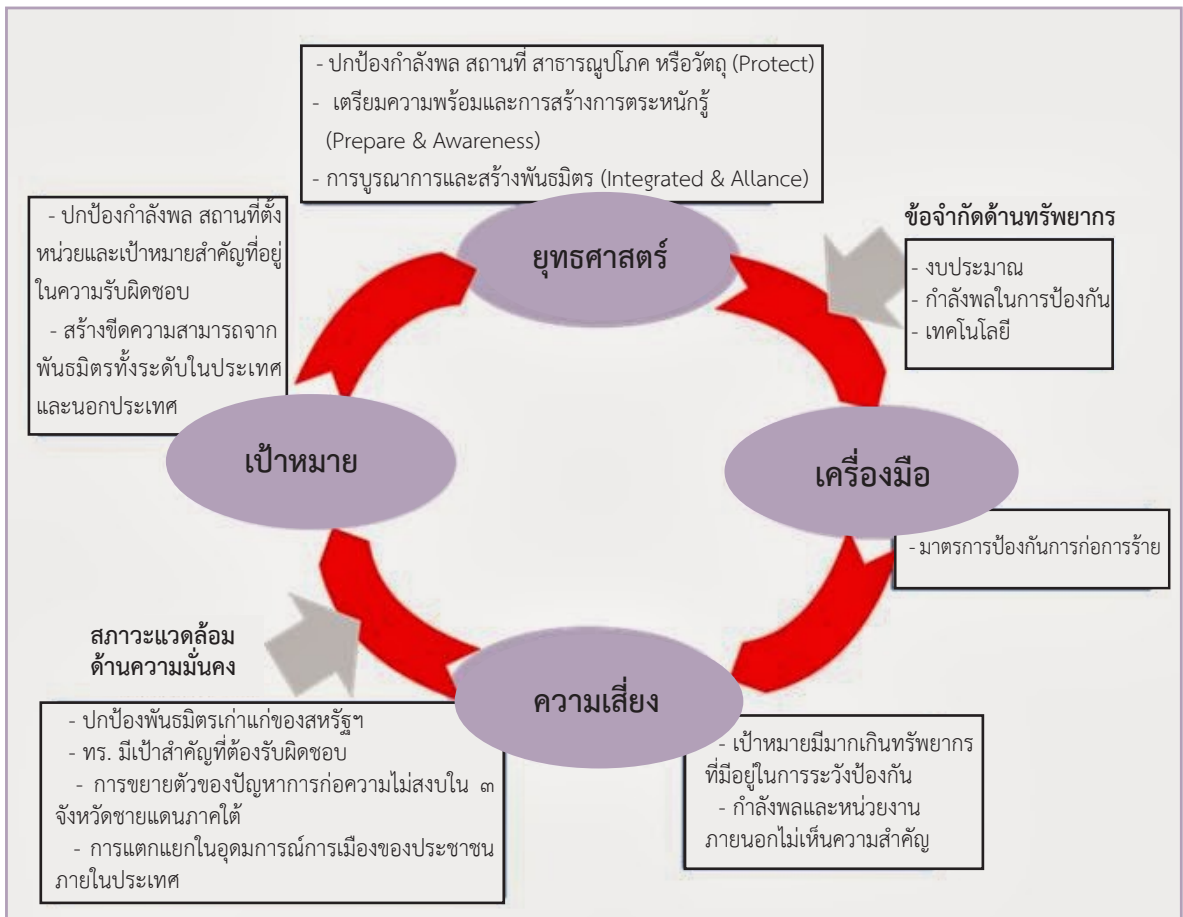
อธิบายวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศเวเนซุเอลาในขณะนี้ได้คือเวเนซุเอลาเป็นประเทศที่ผลิตน้ำมันปิโตรเลียมเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของแหล่งรายได้ เมื่อพิจารณาสมการ “ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ” $GDP = C$ (Human Consumption + Capital Consumption) + I + G + $(X-M)$ จะเห็นได้ว่าการบริโภคประกอบด้วยการบริโภคโดยมนุษย์รวมกับการบริโภคโดยทุนการผลิตน้ำมันปิโตรเลียมต้องใช้ทุน (เครื่องมือ เครื่องจักร วัตถุดิบ ฯลฯ) จำนวนมาก เมื่อราคาน้ำมันปิโตรเลียมตกต่ำลงทำให้รายได้ลดลงทำให้การบริโภคโดยรวมลดลง แต่ทุนยังกินมากเท่าเดิมทำให้การบริโภคของมนุษย์ (ชาวเวเนซุเอลา) ลดลง คนจึงอดอยากมากขึ้น ประเทศโดยรวมตกในภาวะวิกฤต !

ภาพที่ ๔ แสดงความอดอยากของประชาชนชาวเวเนซุเอลาที่พยายามขุดคุ้ยหาเศษอาหารตามชั้นวางสินค้าเพื่อจำหน่ายที่ว่างเปล่า (Food Crisis) ซึ่งเกิดจากวิกฤตการณ์ราคาน้ำมันตกต่ำทำให้รายได้และความสามารถในการบริโภคของประชาชนลดลงในขณะที่ทุนยังกินเท่าเดิม ประชาชนยากจนลงในระยะยาว และประเทศชาติมีอาจหลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง

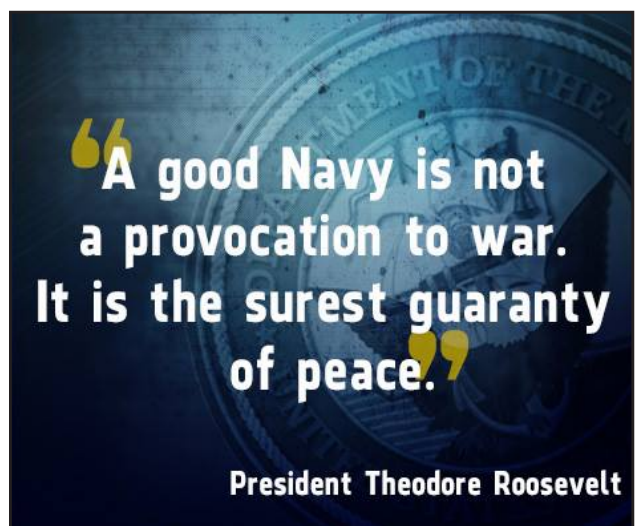

ภารกิจด้านความมั่นคง “การเพิ่มศักยภาพสงคราม” เพื่อการถ่วงดุลและสร้างความมั่นคงร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน (เพิ่มงบประมาณด้านความมั่นคงพร้อมกับเพิ่มการเติบโตทางเศรษฐกิจ)

ภาพที่ ๕ Bartlett or Lloyd Model แสดงตัวอย่างการกำหนดภารกิจ (กิจหลัก, กิจแฝง) เพื่อบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (Ends, Ways, Means, Rosks)

ภาพที่ ๖ คือสุนทรพจน์ของประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา Theodore Roosevelt ที่กล่าวว่า การมีกองทัพเรือที่ดีและเข้มแข็งไม่ใช่การกระตุ้นให้เกิดสงครามแต่เป็นเครื่องประกันที่แน่นอนที่สุดแห่งสันติภาพ (เรามีเรือเพื่อจะไม่ต้องใช้มัน!) นั่นคืออาวุธยุทธโรปกรณ์มีไว้เพื่อการถ่วงดุลเพื่อสันติภาพ

อะไรคือ “ศักยภาพสงคราม” (War Potential) ? ศักยภาพหรือความสามารถในการระดมทรัพยากรเพื่อการทำสงครามของชาติใด ๆ ประเทศที่มีศักยภาพสงครามสูงก็อย่างเช่นสหรัฐอเมริกาซึ่งมีศักยภาพสงครามสูงกว่ามหาอำนาจอย่างรัสเซีย เพราะมีงบประมาณด้านกลาโหมสูงกว่ารัสเซีย ในขณะที่สัดส่วนของงบประมาณนอกกลาโหมสูงกว่าเช่นกัน (เนื่องจากสหรัฐฯ ร่ำรวยกว่ารัสเซีย) ตัวอย่างการคำนวณและเปรียบเทียบ “ศักยภาพสงคราม” ระหว่างสหรัฐฯ และรัสเซีย

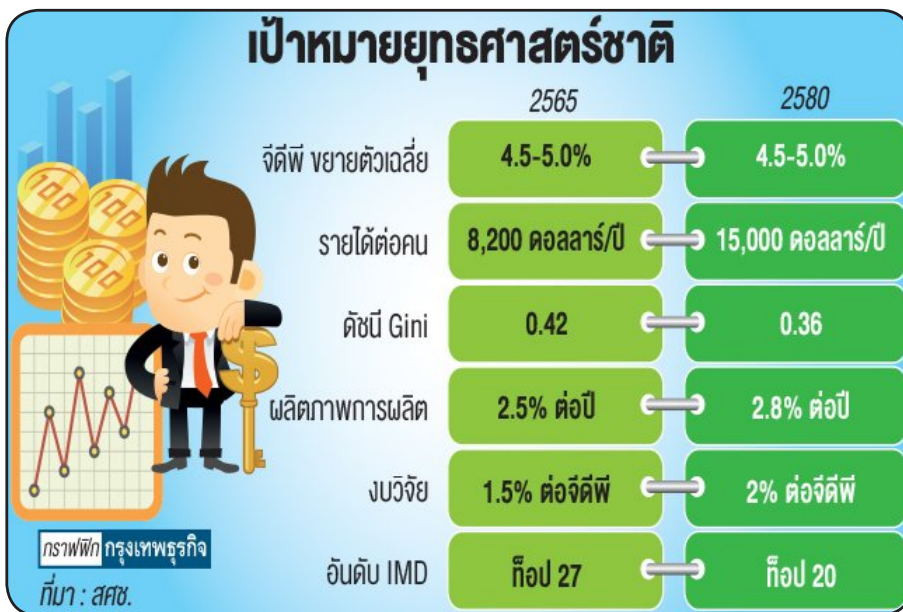
ศักยภาพสงครามของสหรัฐฯ เมื่อเทียบกับรัสเซีย = สัดส่วนของงบประมาณนอกกลาโหม (สมมติ ๐.๗)หารด้วย งบประมาณด้านกลาโหมของรัสเซีย (สมมติ ๙๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ) สูงกว่าของรัสเซีย...
 ศักยภาพสงครามของรัสเซียเมื่อเทียบกับสหรัฐฯ = สัดส่วนของงบประมาณนอกกลาโหม (สมมติ ๐.๔)หารด้วย งบประมาณด้านกลาโหมของสหรัฐฯ (สมมติ ๒,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

15 ประเทศแรกที่ใช้จ่ายด้านการทหารสูงสุด ปี 2016				
อันดับ	ประเทศ	งบการทหารปี 2016 (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	งบการทหารปี 2016 เทียบกับปี 2007 (%)	สัดส่วนงบการทหาร ของทั้งโลก (%)
1	สหรัฐฯ	611	-4.8	36
2	จีน	[215]	118	[13]
3	รัสเซีย	69.2	87	4.1
4	ซาอุดีอาระเบีย	[63.7]	20	[3.8]
5	อินเดีย	55.9	54	3.3
6	ฝรั่งเศส	55.7	28	3.3
7	สหราชอาณาจักร	48.3	-12	2.9
8	ญี่ปุ่น	46.1	25	2.7
9	เยอรมนี	41.1	6.8	2.4
10	เกาหลีใต้	36.8	35	2.2
11	อิตาลี	27.9	-16	1.7
12	ออสเตรเลีย	24.6	29	1.5
13	บราซิล	23.7	18	1.4
14	สหราชอาณาจักรแอฟริกาใต้*	[22.8]	123*	[1.3]
15	อิสราเอล	18.0	19	1.1
รวม 15 ประเทศ		1,360		81
ยอดรวมทั่วโลก		1,686	14	100
*ข้อมูลของสหราชอาณาจักรแอฟริกาใต้ ค.ศ. 2014 และแอฟริกาใต้เป็นกรณีพิเศษ				
[] - SIPRI ประมาณการ ของงบประมาณทหารระหว่างปี 2007 ถึง 2014				

ภาพที่ ๗ แสดง ๑๕ ประเทศที่ใช้จ่ายงบประมาณด้านการทหาร หรือกลาโหมสูงที่สุดในโลก ในปี ค.ศ.๒๐๑๖ (พ.ศ.๒๕๕๙) สํารวจโดยสถาบันวิจัยสันติภาพระหว่างประเทศสตอกโฮล์ม
 ที่มา : สถาบันวิจัยสันติภาพระหว่างประเทศสตอกโฮล์ม (SIPRI)

เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติเมื่อพิจารณาจากดัชนีชี้วัดต่าง ๆ เป็นเช่นไร ?

ดัชนีชี้วัดที่สำคัญตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ ประกอบไปด้วย “ดัชนีจีดีพีรายหัวเฉลี่ย” “ดัชนีรายได้ต่อคน” “ดัชนี GINI Index” “ดัชนีประสิทธิภาพการผลิต” “ดัชนีบววิจัย” และ “ดัชนี IMD” สำหรับดัชนี “จีดีพีรายหัวเฉลี่ย” เป็นการวัดความมั่งคั่งของชาติเฉลี่ยตัวหัวประชากรไทย “ดัชนีรายได้ต่อคน” เป็นการวัดความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยของครัวเรือน “ดัชนี GINI Index” เป็นการวัดการกระจายรายได้ของประชากรไทย “ดัชนีประสิทธิภาพการผลิต” เป็นการวัดความสามารถในการผลิตของไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ “ดัชนีบววิจัย” เป็นการวัดการให้ความสำคัญของไทยต่อการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ด้วยการวิจัย “ดัชนี IMD” เป็นการวัดความสามารถในการแข่งขันของไทย โดยเป้าหมายของแต่ละดัชนีแสดงดังแผนภาพที่ ๗

ภาพที่ ๘ เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติเมื่อวัดออกเป็นค่าดัชนีชี้วัดต่าง ๆ

จากภาพที่ ๗ จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ.๒๕๖๕ GDP รายหัวเฉลี่ยของไทยจะอยู่ที่ ๔.๕ ถึง ๕.๐ เปอร์เซ็นต์ เท่ากับปี พ.ศ.๒๕๘๐ ส่วนดัชนีรายได้ต่อคนเราตั้งเป้าว่าในปี พ.ศ.๒๕๖๕ จะอยู่ที่ ๘,๒๐๐ เหรียญสหรัฐฯ ต่อปี และเพิ่มเป็น ๑๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ ต่อปีในปี พ.ศ.๒๕๘๐ ในส่วนของดัชนีชี้วัดการกระจายรายได้ หรือ GINI Index เราตั้งเป้าว่าในปี พ.ศ.๒๕๖๕ จะอยู่ที่ ๐.๔๒ และลดเหลือ ๐.๓๖ ในปี พ.ศ.๒๕๘๐ ในส่วนงบวิจัยเราตั้งเป้าว่าจะอยู่ที่ ๑.๕ เปอร์เซ็นต์ต่อ GDP ในปี พ.ศ.๒๕๖๕ และเพิ่มเป็น ๒ เปอร์เซ็นต์ต่อ GDP ในปี พ.ศ.๒๕๘๐ ในส่วนดัชนีชี้วัดความสามารถในการแข่งขันเราตั้งเป้าว่าจะติดอันดับ Top ๒๗ ในปี พ.ศ.๒๕๖๕ และเพิ่มเป็น Top ๒๐ ในปี พ.ศ.๒๕๘๐ (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

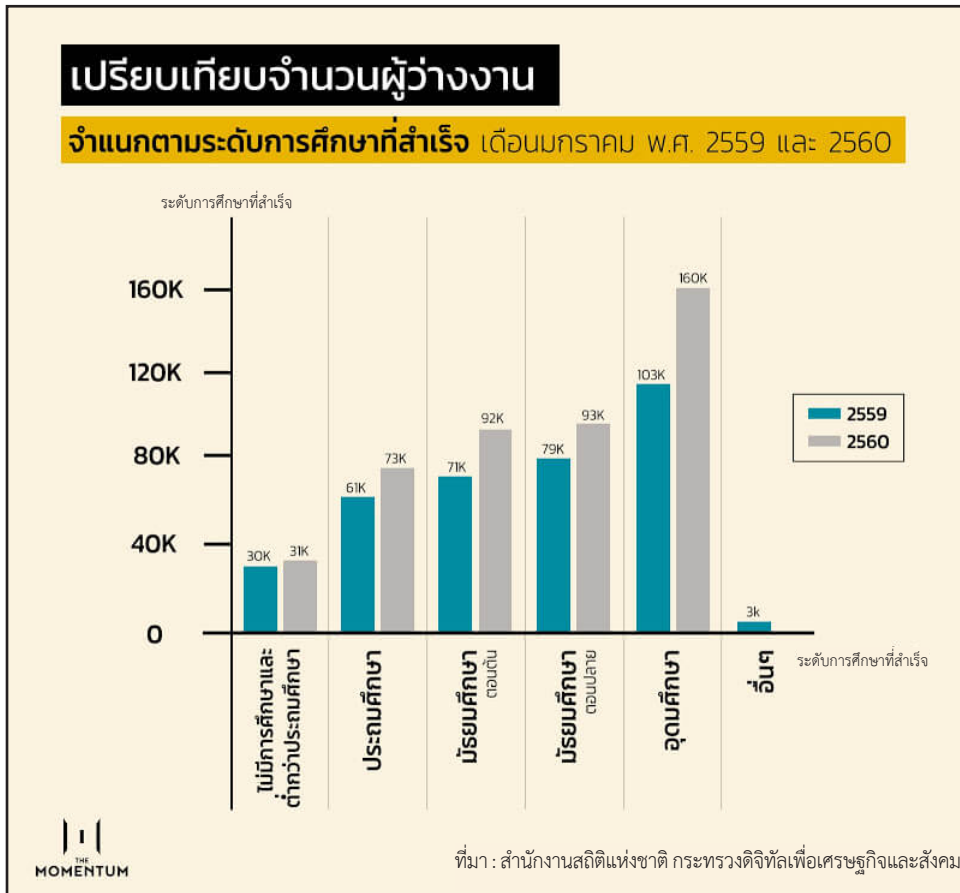

วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน : เราจะบรรลุได้อย่างไร ?

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง เนื่องด้วยประเทศไทยเป็นประเทศที่มีรอยต่อ (พรมแดน) ติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งพรมแดนทางบก และทางทะเล (ทางบกติดกับประเทศลาว เมียนมาร์ กัมพูชา และมาเลเซีย และพรมแดนทางทะเลที่ติดกับประเทศเมียนมาร์ กัมพูชา และมาเลเซีย) ซึ่งแต่ละประเทศก็มีการใช้จ่ายงบประมาณด้านความมั่นคงหรือด้านกลาโหม เพื่อเพิ่มพลังอำนาจของชาติ (National Powers) ประกอบด้วย ๑) พลังอำนาจด้านการทหาร ๒) พลังอำนาจด้านการเมือง ๓) พลังอำนาจด้านเศรษฐกิจ ๔) พลังอำนาจด้านจิตสังคม (Socio-Psychology) และ ๕) พลังอำนาจด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงมีความสำคัญในด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจแห่งชาติ เพื่อการถ่วงดุลอำนาจกับประเทศอื่นโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทย อย่างไรก็ตามการที่จากความรู้เรื่อง “ศักดิ์สงคราม” ความสามารถในการระดมทรัพยากรของชาติใด ๆ เพื่อการทำสงครามนั้น ความมั่นคงของชาติมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หากชาติมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจสูงก็มีศักยภาพหรือความสามารถในการระดมทรัพยากรเพื่อการทหารหรือความมั่นคงได้มากเช่นกัน เช่นจากภาพที่ ๗ จะเห็นได้ว่ามีประเทศที่พัฒนาแล้วถึง ๘ ประเทศ ที่มีการใช้จ่ายงบประมาณด้านการทหาร หรือด้านกลาโหมสูงที่สุดในโลก เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ เป็นต้น ดังนั้นประเทศไทยต้องพัฒนายุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เพื่อเพิ่มศักดิ์สงครามให้สามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างทัดเทียมและมีประสิทธิภาพ

๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ประเทศไทยควรใช้จุดเด่นด้านภูมิศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจ และภูมิรัฐศาสตร์ ที่ตั้งอยู่บนศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือกลุ่มประเทศ ASEAN (Association of South East Asian Nations) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันโดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment – FDI) จากต่างประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทยอย่างมาเลเซีย ซึ่งมีรายได้ต่อหัวประชากรสูงกว่าประเทศไทย และกำลังก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้สูงในอนาคตอันใกล้ ซึ่งหากมาเลเซียร่ำรวยกว่าประเทศไทยก็จะยิ่งทำให้การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยมีความยากลำบากยิ่งขึ้น เพราะคนในพื้นที่ซึ่งมีความคิดแปลกแยก (คือคิดว่าตนเองไม่ใช่คนไทยแต่เป็นคนมาเลย์ และตนเองไม่ใช่คนพุทธแต่เป็นมุสลิม) ก็ยิ่งอยากเข้าไปผนวกรวมกับมาเลเซีย เนื่องจากคนในมาเลเซียมีรายได้หัวเฉลี่ยร่ำรวยกว่าประเทศไทย การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ควรเน้นหนักไปในด้านการเพิ่มอุปสงค์ หรือความต้องการแรงงานมีฝีมือ เนื่องจากประเทศไทยมีการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านอุปทานมาอย่างยาวนาน มีบัณฑิตและผู้จบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก แต่กลับไม่มีงานรองรับบัณฑิตเหล่านั้น ทำให้เกิดการว่างงานของแรงงานในระดับอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยควรลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าสู่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ จะช่วยให้ไทยมีศักยภาพในการแข่งขันสูงขึ้น และทำให้แรงงานมีฝีมือมีงานทำเพิ่มมากขึ้น

ภาพที่ ๘ แสดงการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษาของแรงงานไทย (พ.ศ.๒๕๕๙ เทียบกับ ๒๕๖๐) ซึ่งจะเห็นว่าแรงงานในระดับอุดมศึกษาว่างงานมากที่สุด

จากภาพที่ ๘ จะเห็นได้ว่าแรงงานที่มีฝีมือที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีจำนวนว่างงานมากที่สุด รองลงมาคือแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามลำดับ

๓. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ สำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นจำเป็นที่จะต้องพัฒนาใน ๒ มิติควบคู่กันไป คือ ด้านอุปทาน หรือความรู้ความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ซึ่งประเทศไทยมีการลงทุนและพัฒนาในด้านนี้มาแล้วนับสิบปี มีแรงงานจำนวนมากที่สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา แต่แรงงานงานในระดับนี้บางส่วนไม่มีงานทำเนื่องจากยังขาดการพัฒนาอุปสงค์ด้านทรัพยากรมนุษย์ซึ่งจำเป็นต้องดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศสำหรับสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand-Name Goods) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแรงงาน ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณ์ภายในประเทศให้เป็นที่นิยม มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ซึ่งจะช่วยเพิ่มการจ้างงานโดยเฉพาะแรงงานที่มีฝีมือที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา การดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศอาจจำเป็นต้องใช้ทั้งมาตรการทางการเงินและการคลังควบคู่กัน เช่น การให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Low Interest Rate Loan Offer) การลดอัตราภาษีนิติบุคคล หรือภาษีทางอ้อม เช่น ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สำหรับยุทธศาสตร์ด้านนี้คือการสร้างความเสมอภาคทางสังคมและเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งจำเป็นต้องใช้มาตรการ หรือนโยบายสาธารณะด้านนโยบายการคลังโดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีทางตรง เช่น ภาษีรายได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้าอย่างชัน (Steeplly Progressive) เพื่อกระจายภาษีอย่างเป็นธรรม และเป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาษีตามกำลังความสามารถ (Ability to Pay Principle) ซึ่งจะช่วยลดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนภายในประเทศ นอกจากนี้ควรลดภาษีทางตรงอย่างอื่น เช่น ภาษีนิติบุคคลเพื่อส่งเสริมการลงทุน รวมทั้งจัดเก็บภาษีทางอ้อมอย่างภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราที่เหมาะสม ตลอดจนการพิจารณาเพิ่มภาษีบางประเภทเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และกระตุ้นการใช้จ่ายลงทุน เช่น ภาษีมรดก (บางประเทศเก็บภาษีมรดกสูงมาก เช่น ญี่ปุ่นจัดเก็บถึงร้อยละ ๕๐)

๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นั่นคือประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อมตลอดจนการบำบัดแก้ไขปัญหามลภาวะต่าง ๆ เช่น มลพิษทางอากาศ มลภาวะทางน้ำ (น้ำเน่า น้ำเสีย) ฯลฯ ตลอดจนการรักษาสภาพป่า และอนุรักษ์สัตว์ป่าหายาก เพื่อให้สังคมเมืองอยู่ร่วมกับป่าอย่างสันติ โดยรัฐอาจจำเป็นต้องออกมาตรการเพื่อส่งเสริมรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การเก็บภาษีสำหรับอุตสาหกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือลดภาษีให้กับอุตสาหกรรมที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การ Recycle ผลิตภัณฑ์เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ หรือการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กล่าวคือ รัฐต้องส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐด้วยการเน้นความสำคัญด้านผลผลิต หรือผลลัพธ์เพิ่มขึ้น (Rebalancing) และลดภาระด้านปัจจัย (Inputs) ที่ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐ ได้แก่ การลดภาระรายจ่ายด้านบุคลากร หรือด้านการดำเนินงาน ฯลฯ และเพิ่มการใช้จ่ายด้านการลงทุน เพื่อกระตุ้นการจ้างงานและการเพิ่มผลผลิตโดยรวมของประเทศ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์หรือผลลัพธ์ทางยุทธศาสตร์ โดยการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐสัมฤทธิ์ผลได้ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมาย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เราจะบรรลุได้อย่างไร ?

๑. ความมั่นคง (Securities) คือ สร้างความตระหนักรู้ของประชาชนถึงข้อเสียของ “นโยบายประชานิยม” ของพรรคการเมืองที่มุ่งหาเสียงเพื่อเข้ามาบริหารประเทศและเข้ามามีอำนาจรัฐบังหลวง แต่ไม่คำนึงถึงความถดถอยและอ่อนแอลงทางเศรษฐกิจของประเทศ จนประเทศต้องติดกับดักรายได้ปานกลาง เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน มีงบประมาณน้อยลงเพื่อจัดสรรด้านความมั่นคง ทำให้ประเทศเสี่ยงต่อการทำหาย และการเผชิญหน้าทางทหารกับประเทศอื่นโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน (เสมือนตุลาอำนาจ) ทรัพยากรที่ถูกจัดสรรอย่างไม่มีประสิทธิภาพจากผลการบิดเบือนของนโยบายสาธารณะ ทำให้คนส่วนหนึ่งจนลง อีกส่วนหนึ่งรวยขึ้น เกิดความเหลื่อมล้ำ และการแตกแยกทางความคิด และการเมือง จนทำให้เกิดวิกฤตทางการเมืองมานับสิบปี ประเทศโดยรวมตกอยู่ในภาวะชะงักงันในขณะที่ปัญหาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องแข่งขันด้านเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซีย เนื่องจากปัญหาความรู้สึกแปลกแยกของคนในพื้นที่ที่คนในพื้นที่อาจรู้สึกว่าคุณเองไม่ใช่คนไทย แต่เป็น “คนมาเลย์”

และไม่ใช้คนพุทธ แต่เป็น “มุสลิม” ความแปลกแยกที่ดำรงอยู่เหล่านี้หากถูกซ้ำเติมด้วยปัญหาปากท้อง (ปัญหาทางเศรษฐกิจ) คือ ความยากจนของคนในพื้นที่ที่ยากจนกว่าคนในมาเลเซีย ก็จะทำให้คนในพื้นที่อยากจะไปผนวกรวมกับมาเลเซียมากยิ่งขึ้น จะทำให้การแก้ไขปัญหาความยุ่งยากและซับซ้อนยิ่งขึ้น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยนอกจากจำเป็นต้องแก้ปัญหาความรู้สึกละแวกต่างแล้ว ยังต้องพัฒนาเศรษฐกิจของคนในพื้นที่ (รวมทั้งเศรษฐกิจของไทยโดยรวม) ให้ดีขึ้นทัดเทียมกับคนในมาเลเซีย เมื่อประเทศไทยรวยกว่าหรือรวยเท่ากับมาเลเซีย ก็จะช่วยส่งเสริมให้การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ง่ายขึ้น คนในพื้นที่จะยินดีที่อยากผนวกรวมอยู่กับชาติไทย รวมกันพัฒนาประเทศ และเลิกการก่อความไม่สงบในที่สุด เมื่อสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดีขึ้น ก็จะช่วยสร้างความกลมเกลียวของคนในชาติมากขึ้นเหมือนก่อนที่เคยเป็นมา !

๒. ความมั่งคั่ง (Prosperity) หรือการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้หลุดกับดักรายได้ปานกลางสู่ประเทศรายได้สูง จำเป็นที่ประเทศไทยต้องยกเลิกการใช้นโยบายเศรษฐกิจแบบประชานิยม และหันมาใช้ยุทธศาสตร์ประชารัฐ คือ ประชาชนมีความตระหนักรู้บทบาทและความสำคัญของตนเอง ต่อความสำเร็จ หรือล้มเหลวของชาติ ตลอดจนให้ความร่วมมือและเชื่อมั่นในยุทธศาสตร์ชาติที่จะนำพาประเทศไปสู่ความมั่งคั่ง ในขณะเดียวกันรัฐก็ต้องดำเนินนโยบายทั้งการคลัง (การใช้จ่ายภาครัฐ) และนโยบายการเงินอย่างถูกทางอีกด้วย และใช้นโยบายบริหารหนี้สาธารณะให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ การใช้เงินทุกบาทต้องสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางรายได้ในปริมาณที่มากกว่าเงินหนี้สินที่ลงทุนไป (การทำงานของตัวทวี หรือ Multipliers) ตลอดจนส่งเสริม “สวัสดิการแห่งรัฐ” ให้ประโยชน์ตกอยู่กับประชาชนโดยรวมอย่างแท้จริง ไม่ใช่ตกอยู่กับคนเพียงบางส่วน ในส่วนของการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ รัฐอาจต้องทบทวน “โครงสร้างอัตราภาษีรายได้” และภาระภาษีทางอ้อมที่ในทางเศรษฐศาสตร์แล้ว ภาระจะตกกับคนจนมากกว่าคนรวย ยกตัวอย่างคนสองคน บริโภคเท่ากันที่เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท แต่นาย ก. มีเงินเดือน (รายได้) เดือนละ ๖๐,๐๐๐ บาท นาย ข. มีเงินเดือน ๑๒,๐๐๐ บาท เช่นนี้จะเห็นว่าภาระภาษีการบริโภค หรือภาษีทางอ้อมอย่างภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT – Value Added Tax) จะตกอยู่กับนาย ข. มากกว่า นาย ก. ดังตัวอย่างการคำนวณดังนี้ .-

$$\begin{aligned} \text{ภาระภาษีทางอ้อมของนาย ก.} &= ๒,๐๐๐ \text{ คูณ VAT } ๗ \text{ เปอร์เซ็นต์} \text{ หาดด้วย } ๖๐,๐๐๐ \text{ บาท} \\ &= ๐.๐๐๒๓ \text{ ----- (๑)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ภาระภาษีทางอ้อมของนาย ข.} &= ๒,๐๐๐ \text{ คูณ VAT } ๗ \text{ เปอร์เซ็นต์} \text{ หาดด้วย } ๑๒,๐๐๐ \text{ บาท} \\ &= ๐.๐๑๑๖ \text{ ----- (๒)} \end{aligned}$$

ภาระภาษีทางอ้อมของนาย ข. มากกว่าของนาย ก. [(๒) มากกว่า (๑)]

ในขณะที่ภาระภาษีของภาษีทางตรงอย่าง “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” ที่มีอัตราเพิ่มในอัตราที่ลดลง (Decreasingly Increase) ก็จะตกอยู่กับคนจนมากกว่าคนรวย เช่น นาย ก. มีเงินเดือน ๖๐,๐๐๐ บาท ทั้งปีรวมเป็น ๗๒๐,๐๐๐ บาท แต่เสียภาษีอัตราร้อยละ ๑๐ ในขณะที่นาย ข. มีเงินเดือน ๑๒,๐๐๐ บาท ทั้งปีรวมเป็น ๑๔๔,๐๐๐ บาท แต่เสียภาษีอัตราร้อยละ ๘ ภาระภาษีทางตรงเป็นดังนี้ .-

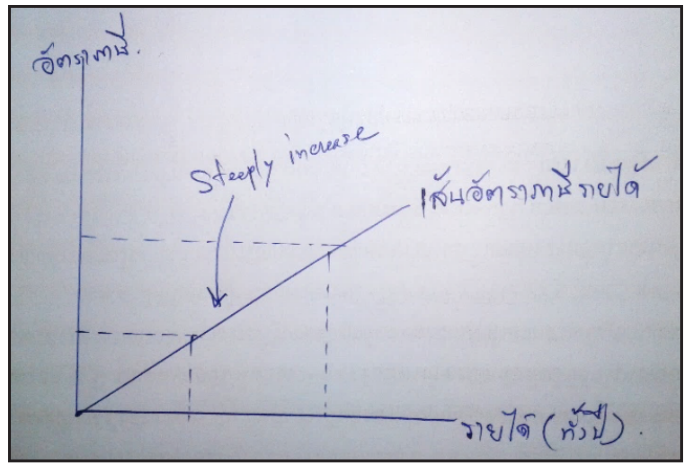
$$\begin{aligned} \text{นาย ก.} &= ๐.๑๐ \text{ หาดด้วย } ๗๒๐,๐๐๐ \\ &= ๐.๐๐๐๐๐๐๑๓๘ \text{ ----- (๑)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{นาย ข.} &= ๐.๐๘ \text{ หาดด้วย } ๑๔๔,๐๐๐ \\ &= ๐.๐๐๐๐๐๐๕๕๕ \text{ ----- (๒)} \end{aligned}$$

ภาระภาษีทางตรงของนาย ข. มากกว่าของนาย ก. [(๒) มากกว่า (๑)] !

ดังนั้นการจัดเก็บอัตราภาษีทางตรง (ภาษีรายได้บุคคลธรรมดา) ด้วยโครงสร้างอัตราภาษีอย่างชัน (Steeply Increase) จะช่วยสร้างความเป็นธรรมทางรายได้และลดการหลอมน้ำหรือช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนยากจน ในขณะที่การจัดเก็บภาษีทางอ้อมอย่างภาษี VAT ควรเก็บในอัตราที่น้อยที่สุด เนื่องจากภาระภาษีทางอ้อมตกกับคนจนมากกว่าคนรวย

ภาพที่ ๙ แสดงโครงสร้างอัตราภาษีรายได้บุคคลธรรมดา (แบบชัน) ที่ทำให้ภาระภาษีเท่ากัน

๓. ความยั่งยืน (Sustainability) ในส่วนของประเด็นความยั่งยืนของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาตินั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน เนื่องจากประเทศไทยของเราเคยมีประสบการณ์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงมากในอดีตช่วงปี พ.ศ.๒๕๓๐ - ๒๕๓๙ แต่เศรษฐกิจเกิดความร้อนแรงมากเกินไปจนเกิดภาวะเงินเฟ้อ (Inflation) เกิดการขาดดุลการค้าและขาดดุลบัญชีเดินสะพัด และปัญหาการไหลเข้าของหนี้สินระยะสั้น เพื่อเข้ามาแก้กำไรในประเทศจนเกิดฟองสบู่ของราคาสินทรัพย์ที่เป็น Non-Tradables คือ ผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศ

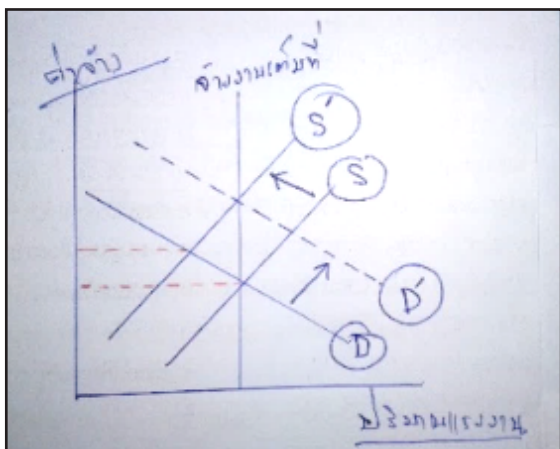
และส่งออกไม่ได้ เช่น อสังหาริมทรัพย์ (บ้าน, คอนโดมิเนียม ฯลฯ) ตราสารทุน (หุ้น) ตราสารหนี้ (พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงิน ฯลฯ) เป็นต้น เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจทำเศรษฐกิจถดถอยและตกต่ำอย่างรุนแรงจนการเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจต้องกลับมาเริ่มต้นใหม่นับได้ว่าเป็น “การพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน” ในขณะที่การเติบโตทางเศรษฐกิจในปัจจุบันของประเทศไทยก็เผชิญกับภาวะการพอกตัวของหนี้สิน

ทั้งหนี้ภาครัฐ และหนี้สินภาคครัวเรือน ซึ่งนับเป็นเหมือนระเบิดเวลาที่อาจนำไปให้เศรษฐกิจไทยต้องถดถอยแล้วกลับมาเริ่มต้นใหม่ ซึ่งนับว่าเป็นการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน ดังนั้นทุกภาคส่วนทั้งรัฐ เอกชน และประชาชน ควรร่วมกันตระหนักถึงความสำคัญและอันตรายอันนี้ และช่วยกันประคับประคองแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอย หรือจัดการบริหารหนี้สินให้เกิดประสิทธิภาพ คือ สร้างรายได้ หรือมูลค่าเพิ่มเพื่อชดเชยกับภาระหนี้ (อัตราดอกเบี้ยและค่าบริหารความเสี่ยงต่าง ๆ) ตลอดจนการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชามาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙

๑. ปัญหาการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) และการว่างงานของแรงงานมีฝีมือ

ทุนมนุษย์ (Human Capital) หมายถึง ความสามารถของแรงงานที่เกิดจากการสะสมความรู้ ทัศนคติ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพและสังคม ตลอดจนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทุนมนุษย์ต้องดำเนินทั้งภาค Demand และภาค Supply แต่ในปัจจุบัน

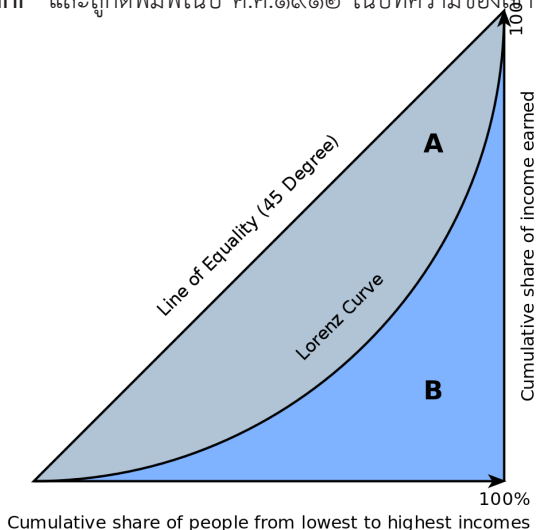
ภาพที่ ๑๐ แสดงเส้นอุปสงค์และเส้นอุปทานในตลาดแรงงานของประเทศไทย

การพัฒนาในภาค Supply เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ประชากรไทยเรียนสูงกันมากขึ้น แต่ละปีมีผู้เรียนจบปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกจำนวนมาก แต่ตำแหน่งงาน (Demand) เพิ่มขึ้นสัดส่วนที่น้อยกว่าทำให้เกิดการว่างงานสะสม บัณฑิตที่จบจากสถาบันอุดมศึกษาไม่สมัครใจที่จะทำงานในระดับค่าแรงขั้นต่ำ (แรงงานไร้ฝีมือ หรือกึ่งฝีมือ) ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor) ควบคู่กับการเกิดปัญหาการว่างงานของแรงงานมีฝีมือที่จบจากสถาบันอุดมศึกษา มีแรงงานมีฝีมือเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่ได้รับการจ้างงานในระดับที่สูงกว่าค่าแรงขั้นต่ำตามการปรับตัวของกลไกตลาดในตลาดแรงงาน แต่โดยภาพรวมแล้วก็ยังมีการว่างงานอยู่ แนวทางแก้ไข

ปัญหาคือ “การพัฒนาทุนมนุษย์ด้าน Demand” คือ ส่งเสริมให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มของทรัพย์สินทางปัญญา (IP – Intellectual Property) หรือส่งเสริมการลงทุนของบริษัท Brand-names ที่มีมูลค่าเพิ่มของแรงงานสูง เช่น บริษัทรถยนต์ Toyota ที่เข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทย เป็นต้น

๒. ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประเทศไทย : ดัชนี GINI Index or Coefficient

GINI Index คืออะไร ? ดัชนี GINI ถูกสร้างขึ้นโดยนักสถิติและนักสังคมวิทยาชาวอิตาลีเลียนนามว่า “Corrado Gini” และถูกตีพิมพ์ในปี ค.ศ.๑๙๑๒ ในบทความของเขาชื่อว่า “Variability and

ภาพที่ ๑๑ แสดงเส้น Lorenz Curve และ GINI Index (ส่วนของ A)

Mutability”

จากรูปยี่งส่วนของ A มีความกว้างมากเท่าไร ก็แสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำทางรายได้มากเท่านั้น ดังนั้น การกระจายรายได้จะดีได้หากส่วนของ A ที่อยู่เหนือเส้น Lorenz Curve มีค่าน้อย ยิ่งน้อยเท่าไรยิ่งดีเท่านั้น ในส่วนของ B แสดงถึงการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมของคนในสังคม ยิ่งส่วนของ B มีค่ามากเท่าไร ยิ่งดีมากขึ้น ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานข่าวกรองกลางสหรัฐฯ (CIA) ในปี ค.ศ.๒๐๑๕ (พ.ศ.๒๕๕๘) ดัชนี GINI ของไทยอยู่ในอันดับที่ ๔๒ ของโลก มีค่าเท่ากับ ๔๔.๕

๓. ดัชนี “IMD” (IMD Index)

ของ สถาบัน “International Institute for Management Development” ซึ่งตั้งอยู่ ณ เมือง Lausanne, Switzerland เป็นดัชนีชี้วัดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง ๐ ถึง ๑๐๐ ยิ่งดัชนีมีค่ามากเท่าไร ความสามารถในการแข่งขันยิ่งดีมากขึ้น สำหรับในปี ค.ศ.๒๐๑๘ (พ.ศ.๒๕๖๑) จากรายงานของ IMD ที่เผยแพร่ ประเทศไทยติดอยู่ในอันดับที่ ๓๐ ตกลงจากอันดับที่ ๒๗ ในปี พ.ศ.๒๕๖๐ (ค.ศ.๒๐๑๗)

The 2018 IMD World

(2017 rankings are in parentheses)

COMPETITIVENESS RANKING (Ranks 1 - 30)

(4) USA 1	(1) Hong Kong SAR 2
(3) Singapore 3	(5) Netherlands 4
(2) Switzerland 5	(7) Denmark 6
(10) UAE 7	(11) Norway 8
(9) Sweden 9	(12) Canada 10
(8) Luxembourg 11	(6) Ireland 12
(18) China Mainland 13	(17) Qatar 14
(13) Germany 15	(15) Finland 16
(14) Taiwan 17	(25) Austria 18
(21) Australia 19	(19) United Kingdom 20
(22) Israel 21	(24) Malaysia 22
(16) New Zealand 23	(20) Iceland 24
(26) Japan 25	(23) Belgium 26
(29) Korea Rep. 27	(31) France 28
(28) Czech Republic 29	(27) Thailand 30

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

Competitiveness Ranking

(2017 rankings are in parentheses)

COMPETITIVENESS RANKING (Ranks 31 - 63)

(30) Estonia 31	(33) Lithuania 32
(39) Portugal 33	(38) Poland 34
(35) Chile 35	(34) Spain 36
(43) Slovenia 37	(32) Kazakhstan 38

(36) Saudi Arabia 39	(40) Latvia 40
(37) Cyprus 41	(44) Italy 42
(42) Indonesia 43	(45) India 44
(46) Russia 45	(47) Turkey 46
(52) Hungary 47	(49) Bulgaria 48
(50) Romania 49	(41) Philippines 50
(48) Mexico 51	(56) Jordan 52
(53) South Africa 53	(55) Peru 54
(51) Slovak Republic 55	(58) Argentina 56
(57) Greece 57	(54) Colombia 58
(60) Ukraine 5	(61) Brazil 60
(59) Croatia 61	(62) Mongolia 62
(63) Venezuela 63	
- 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

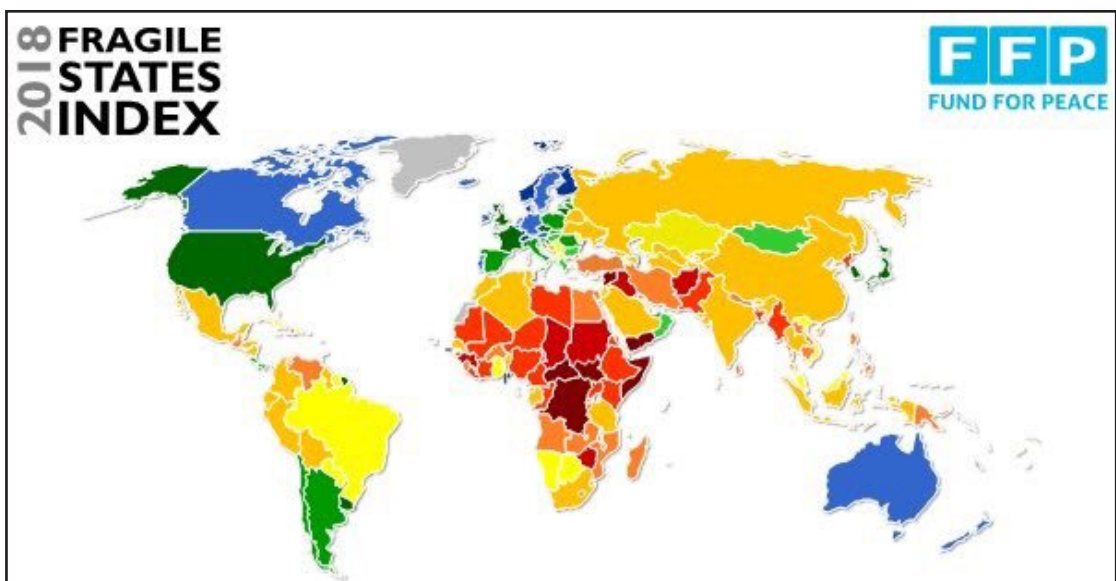
The IMD World Competitiveness Ranking presents the 2018 overall ranking for the 63 economies covered by the WCY. The economies are ranked from the most to the least competitive and the results from the previous year's ranking (2017) are shown in brackets. The Scores shown to the left are actually indices (0 to 100) generated

ภาพที่ ๑๒ แสดงอันดับประเทศที่ได้คะแนนตามดัชนี IMD ปี ค.ศ.๒๐๑๘ (พ.ศ.๒๕๖๑)

for the unique purpose of constructing charts and graphics.

๔. ดัชนี “FSI” – “Fragile States Index” or elderly “Failed States Index”

ขององค์การ “Fund For Peace” (FFP) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ ไม่แสวงหากำไร หรือแบ่งฝักฝ่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยและศึกษาในการป้องกันความขัดแย้งที่รุนแรง และสนับสนุนความมั่นคงที่ยั่งยืน มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุง Washington D.C. สหรัฐอเมริกา (www.fundforpeace.org) ซึ่งจากรายงานในปี ค.ศ.๒๐๑๘ ประเทศไทยได้คะแนนที่ร้อยละ ๗๕ จัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ถูกยกระดับการแจ้ง

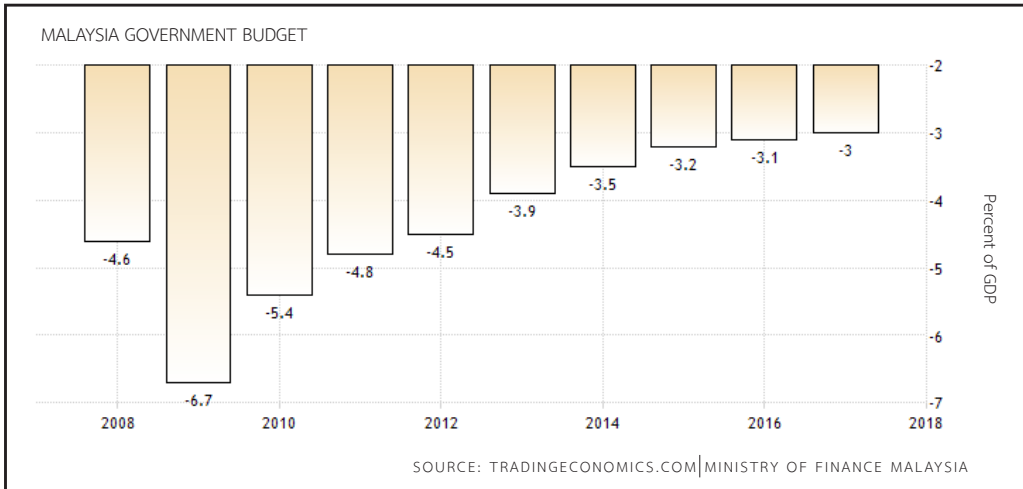

ภาพที่ ๑๓ ประเทศไทยอยู่ในกลุ่ม “ถูกยกระดับการแจ้งเตือน” (Elevated Warning) (สีเหลืองเข้ม)
ที่มา : www.fundforpeace.org

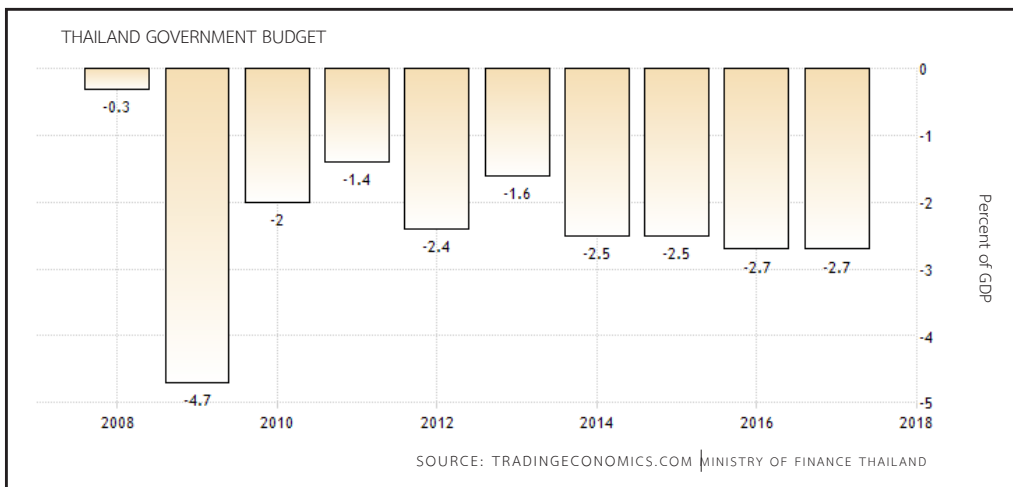
เตือน (Elevated Warning) (ยังมีคะแนนมากเข้าใกล้ ๑๒๐ ยิ่งไม่ดี)

๕ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ดัชนีสงครามของไทยสูงกว่าของมาเลเซียเล็กน้อย*

$$\text{(ไทย) } ๐.๐๐๐๒๘ = \frac{๐.๙๘๔๓}{๓,๕๐๕} \text{ มากกว่า (มาเลเซีย) } ๐.๐๐๐๑๔ = \frac{๐.๙๐๔๒}{๖,๐๗๕}$$

ภาพที่ ๑๔ แสดงงบประมาณรายจ่ายของประเทศมาเลเซียในปี ค.ศ. ๒๐๐๘ - ๒๐๑๗ (พ.ศ. ๒๕๖๐)
ที่มา : <https://www.tradingeconomics.com>

ภาพที่ ๑๕ แสดงงบประมาณรายจ่ายของประเทศไทยในปี ค.ศ. ๒๐๐๘-๒๐๑๗
ที่มา : <https://tradingeconomics.com/thailand/government-budget>

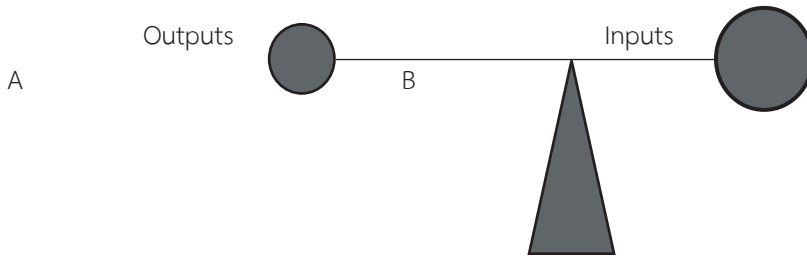

COUNTRIES	GDP	GDP YoY	GDP QoQ	Interest rate	Inflation rate	Jobless rate	Gov. Budget	Debt/GDP	Current Account	Currency	Population
United States	19391	3.00%	3.40%	2.50%	2.20%	3.90%	-3.50%	105.40%	-2.40	95.68	325.72
Euro Area	12590	1.70%	0.20%	0.00%	2.20%	8.10%	-0.90%	86.70%	3.50	1.15	340.72
China	12238	6.50%	1.60%	4.35%	2.20%	3.82%	-3.50%	47.60%	1.30	6.85	1390.08
Japan	4872	0.00%	-0.60%	-0.10%	0.80%	2.50%	-4.50%	253.00%	4.02	108.67	126.71
Germany	3677	1.10%	-0.20%	0.00%	1.70%	3.30%	1.30%	64.10%	8.00	1.15	82.85
United Kingdom	2622	1.50%	0.60%	0.75%	2.30%	4.10%	-2.30%	85.30%	-4.10	1.28	66.19
India	2597	7.10%	1.90%	6.50%	2.33%	3.52%	-3.53%	69.70%	-1.90	69.88	1283.60
Russia	1578	1.50%	0.90%	7.75%	3.80%	4.80%	-1.50%	12.60%	2.20	67.13	146.90
Indonesia	1016	5.17%	3.09%	6.00%	3.13%	5.34%	-1.76%	28.70%	-1.70	14085.00	261.90
Turkey	851	1.60%	-1.10%	24.00%	20.30%	11.40%	-1.50%	28.30%	-5.50	5.42	80.81
Argentina	638	-3.50%	-0.70%	59.29%	48.00%	9.00%	-3.90%	57.10%	-4.80	37.29	44.05
Venezuela	482	-16.60%	6.80%	20.84%	130000.00%	7.30%	-20.00%	23.00%	2.00	248520.90	31.43
Thailand	455	3.30%	0.00%	1.75%	0.36%	1.00%	-2.70%	41.80%	10.60	31.94	66.19
Malaysia	315	4.40%	1.60%	3.25%	0.20%	3.30%	-3.00%	50.90%	1.30	4.11	32.05
Philippines	314	6.10%	1.40%	4.75%	5.10%	5.10%	-2.20%	42.10%	-0.80	52.40	104.90

ภาพที่ ๑๖ แสดงอันดับของประเทศไทยต่าง ๆ ในโลก เรียงตามขนาด GDP. (Nov.20th, 2018)

ที่มา : www.tradingeconomics.com

๖. การปรับสมดุลการบริหารจัดการภาครัฐ (Rebalancing)

ภาพที่ ๑๗ แสดงความสมดุลระหว่าง “ปัจจัย” (Inputs) กับ “ผลผลิต” (Outputs) ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจของคนในสังคมทำให้เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวง และทำให้เศรษฐกิจโดยรวมไม่มีประสิทธิภาพ

จากภาพที่ ๑๗ จะเห็นได้ว่าภาระการใช้จ่ายภาครัฐที่หนักไปในด้านการบริโภค (งบประมาณที่ไม่ใช่งบลงทุน) ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่าง Inputs กับ Outputs และทำให้เกิดการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (ภาพที่ ๑๘) ถ้าภาครัฐสามารถเพิ่ม Outputs ด้วยการเพิ่มการใช้จ่ายในงบลงทุนก็จะทำให้

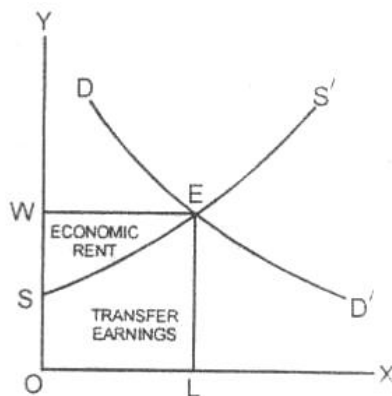

Fig. 19.2 Workers Employed
Economic Rent of Workers

ภาพที่ ๑๘ แสดง “Economic Rent” และ “Rent-Seeking Society”

Outputs เพิ่มขึ้น และจุดสมดุลเข้าใกล้กึ่งกลางของระนาบ AB (Output-Oriented Expenditures)

๗. ความเกี่ยวพันระหว่างแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี (ออกเป็นพระราชบัญญัติ) จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันคือแผนฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ฉะนั้นนับจากนี้ไปการที่รัฐบาลจะใช้นโยบายการเงินและการคลังโดยหวังผลในระยะสั้น จึงอาจเป็นข้อถกเถียงในทางกฎหมายว่าสามารถทำได้หรือไม่ ในขณะที่

ยังมีความจำเป็นต้องใช้นโยบายการเงินและการคลังในการกระตุ้น และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอยู่ โดยการดำเนินนโยบายการคลังควรเป็นไปตามหลักการของทฤษฎีแบบ Keynes หรือ Keynesian Economics คือใช้จ่ายงบประมาณ หรือก่อนนี้สาธารณะเพื่อปรับปรุง หรือลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ไม่ใช่ใช้จ่ายเพื่อการบริโภค เพราะจะไม่เกิดการกระตุ้นการเพิ่มขึ้นของรายได้ผ่านการทำงานของตัวทวี (Multipliers Effect) ในขณะที่นโยบายการเงินก็มีข้อจำกัดโดยเฉพาะในภาวะการณ์ที่ประเทศกำลังเผชิญกับภาวะที่เรียกว่า “Debt Deflation” คือการดำเนินนโยบายการเงินโดยการลดอัตราดอกเบี้ย หรือรักษาอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับต่ำ อาจกระตุ้นให้คนก่อนนี้เพิ่มขึ้นจนไม่อาจแก้ไขปัญหา “Debt Deflation” ได้ ผู้คนจะระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น เก็บเงินเพื่อใช้ในอนาคต หรือเอาไปชำระหนี้เดิม ทำให้นโยบายการเงินมีข้อจำกัดในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ดังนั้นบทบาทของนโยบายการคลัง หรือการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน หรือจัดสวัสดิการให้ประชาชนจึงยังคงอยู่ แต่อาจถูกจำกัดด้วยข้อกฎหมายและยุทธศาสตร์ระยะยาว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับความจำเป็นในการใช้นโยบายการเงินและการคลังภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีนี้อย่างถ่องแท้ ไม่ให้แผนยุทธศาสตร์เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายการเงินและการคลัง ในขณะเดียวกันการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังก็ไม่ควรเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุแผนยุทธศาสตร์เช่นกัน

๘. การทำงานของตัวทวีการลงทุนภาครัฐ (Multipliers Effect of Government Expenditures)

เมื่อรัฐบาลใช้นโยบายการคลัง (Fiscal Policies) ในการเพิ่มการใช้จ่ายลงทุนภาครัฐ (Government Investment Expenditures) จะทำให้เกิดผลกระทบภายนอก (Externalities) ไปยังตัวแปรอื่นในสมการรายได้ประชาชาติ นั่นคือ ตัวแปรการลงทุนภาคเอกชน (I – Investment) ที่เพิ่มขึ้น ตัวแปรด้านการนำเข้า (M – Imports) (ผลิตสินค้าทดแทนนำเข้าเพิ่มขึ้นทำให้ดุลการค้าดีขึ้น) ตัวแปรด้านภาษีรายได้ คือ เมื่อเศรษฐกิจเติบโต รัฐก็จัดเก็บภาษีรายได้ได้เพิ่มขึ้น ก็สามารถลดภาษีรายได้ลงมาได้ ทำให้ตัวทวีภาษีรายได้ลดลง ในขณะที่การส่งออก (X – Exports) ก็ดีขึ้นด้วย เพราะเมื่อเกิดผลกระทบภายนอก (Externalities) จากการลงทุนภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐาน หรือ Infra-Structures ก็จะช่วยทำให้ต้นทุนการผลิตดีขึ้น (ลดต่ำลง) ช่วยส่งเสริมให้การส่งออกเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยสรุปแล้วสมการการทำงานของตัวทวี (Multipliers) ตามทฤษฎีของ John Maynard Keynes นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ จึงสามารถสรุปได้ดังนี้-

$$dY/dC = (\text{Net Consumption}) / 1-b+b.t-i+m$$

$$dY/dI = 1 / 1-b+b.t-i+m$$

$$dY/dG = (\text{Net Govt.expenditures}) / 1-b+b.t-i+m$$

$$dY/dX = 1 / 1-b+b.t-i+m$$

$$dY/dM = -b / 1-b+b.t-i+m$$

$$dY/dT = -1 / 1-b+b.t-i+m$$

- “เปิดงบทหารโลก ปี ๒๐๑๖ สหรัฐฯ ครองแชมป์ (<https://www.bbc.com/thai/international-39734417>).
retrieved Nov.3rd, 2018.
- “ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)” (www.nesdb.go.th). retrieved Nov.1st, 2018.
- “หนี้สินในประเทศและต่างประเทศของรัฐบาล” (<https://www.bot.or.th>). retrieved Nov.2nd, 2018.
- “หนี้สินภาคครัวเรือนของไทย” (<https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/ASEANCommunity/BankersTalk/Vol3Issue1.pdf>). retrieved Nov.2nd, 2018.
- “1997 Asian Financial Crisis” (https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=1997_Asian_financial_crisis&oldid=866492349)
- “2018 Fragile States Index” (www.fundforpeace.org)
- “Gross Domestic Product” (https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Gross_domestic_product&oldid=865813102). retrieved Nov.1st, 2018.
- “Human Capital” (https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Human_capital&oldid=865549510). retrieved Nov.2nd, 2018.
- “Populism” (<https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Populism&oldid=866596431>).
retrieved Nov.1st, 2018.
- “Russia spreads the butter ever more thinly in 2016” (<https://www.tradingfloor.com/posts/russia-spreads-the-butter-ever-more-thinly-in-2016-6366724>). retrieved Nov.4th,
2018.
- “The Distribution of Family Income – GINI Index”, The World Factbook, The Central Intelligence Agency (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2172rank.html>). retrieved Nov.8th, 2018.
- “The Federal Budget 2016 : An Infographic” (<https://www.cbo.gov/publication/52408>).
retrieved Nov.8th, 2018.

